

Liburuak

KRITIKA

Sara, nor zara? Marco Berrettoni Carrara.
Irudiak: Chiara Carrer.
Pamiela-Kalandraka. 27 orrialde. 13 euro.

Haur eta gazte literatura
Xabier Etxaniz Erle

Denok gara desberdin

OSO LIBURU BEREZIA da *Sara, nor zara?* hau; kontatzeko moduarengatik, iradokitzen denarengatik, irudien tratamenduarengatik... “Itzal bat paretan irristatu eta desagertu egin da. ‘Nor da?’ Soinu batek gela bete du, eta gero itzaliz joan da. ‘Zer da?’”, honela hasten da liburua; narratzailea, haur bat da, geroago hasieran planteaturiko galdera horiei erantzuna ematen dien narratzailea: “Sara da, nire arreba!”. Eta hain zuzen Sara neskatoren inguruan, zer egiten duen, edo zer egiten ez duen, nolakoa den, zein jokabide duen sarritan, eta hainbat eta hainbat kontu azalduko dizkigu Sararen nebak.

Irakurleak, baina, berehala ikusi ahal izango du Sara berezia dela, neskatok, nebak esan bezala, orduak eman ditzake geldirik, inorekin hitz egin gabe, jolastu gabe, entzun gabe, begiratu gabe... Izan ere, Sara “bere munduan bizi da beti, bakarrik”.

Neska autista dugu liburu honetako protagonista eta narratzaileak neska hori nolakoa den esango digu, neska hori nolakoa den, zer pentsatzen duen, nola arituko den... Hori jakin, ez dakigulako. Eta honelako gaiak ukitzen dituzten liburu askotan ez bezala hemen narratzaileak bere kezka eta beldurrak adierazten ditu: “batzuetan beldurra ematen dit!” diosku ia oihuka narratzaileak, baina horren ondoren, justu, honako hau ere bai: “Batbatean, lasaitu egiten da. Orduan, niregana hurbildu, bere irribarrearekin ni laztandu, besarkatu, eta maitasunez itotzen nau... Maitasun mugagabea, besteena ez bezalakoa”.

Testuan adierazten den ezinegon hori, baina baita kariño eta hurbiltasuna, irudietan adierazten zaigu. Liburuko ilustrazioek ez dute kolore bizi eta indartsurik; bada fondo gisa paretetako papera moduko bat, hostoak eta loreak irudikatzen dituena eta kolore askotakoa izanik nahiko apalak direnak; horren ondoan protagonistak ditugu kolore bakarrean irudikatuak, eta baita itzal gisa hasieran, edo ikuskor –Sara eserita egonik haren atzeko pareka ikus dezakegunean neska atzean–. Ilustratzailea, Chiara Carrer, testuak dioenez harago joan baita liburuko mezua adieraztean.

É non é liburu hau, euskaraz dugun hitz joko erabiliz Fernando Reyk ederki asmatu duen *Sara, nor zara?* bilakatu duena, irakurri ondoren buruan bueltaka ibiltzen ditugun horietako da; ez da liburu goxo eta samurra; ezta gordin eta ozpina ere; islatzen duen egoera bezalakoa baita, eta, batzuetan, narratzaileak dioen bezala “Lur jota uzten nau (Sarak)” baina liburuaren amaieran ageri den mezuarekin bat eginik, “ez dago bi pertsona berdinek”: eta Sara, irakurle, zu eta ni bezala pertsona bat da. ■

2009ko euskal liburugintzari errepassoa

Jakin aldizkariaren 2011ko lehen zenbakian errepasso sakona egin diote duela bi urte euskal liburugintzak eman zuen uztari. Ohikoa den moduan, Joan Mari Torrealdai arduratu da zeregin horretaz –33 urte dira dagoeneko hutsik egin gabe errepasso zorrotz hori egiten– eta hainbat grafiko, estatistika eta zerrendaren bidez

Jakin 182.
Batzuen artean.
Jakin.
125 orrialde.
12 euro.

gure liburu industriaren panorama nolakoa den jakiteko parada eskaintzen du. Gainera, Torrealdaiak berak *Egun-kariaren epaia eta enskararen askatasuna* izeneko

artikulu ere idatzi du *Jakinen* 182. zenbaki honetan, azpimarratuz ez dugula epai horrek dakarrena “behar den arretaz irakurri”. ■

‘Bat’ aldizkariaren zenbaki berria

Hausnartu III. soziolinguistika sarian sari-dun izan ziren artikuluak publikatu ditu *Bat* aldizkariak 2011ko lehenbiziko zenbakian. Gai ugari landu dute artikuluotan, baina aldizkari hau egiten dugunoi bereziki arreta deitu digu *Gazteak, musika eta enskara* izenekoak azkenaldian guk ere mintzagai izan dugun gaia baita. Luis Azpiazuk sinatutako artikulu horretan Arrasateko Arizmendi ikastolako 14 eta 17 urte bitarteko gazteak ikertu dira, inkestak eta elkarrizketa pertsonal sakonak eginez. Gazteentzat musikak duen garrantzia ikusita, esparru horretan jorratu daitezkeen zenbait lan-ildo proposatzen ditu Azpiazuk artikulua amaiara erako partean. ■

Bat 78.
Batzuen artean.
Soziolinguistika Klusterra.
118 orrialde.